

Οδηγίες προετοιμασίας Οδηγίες προετοιμασίας φακέλου

Υποβολή και Αξιολόγηση Φακέλου

Η αιτούσα ομάδα πρέπει να καταθέσει το φάκελο του αιτήματος καταχώρισης στην Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Τμήμα ΠΟΠ ΠΓΕ ΕΠΙΠ, Αχαρνών 2, Αθήνα, ΤΚ 10432.

Ο φάκελος αξιολογείται ως προς την πληρότητα και ποιότητα των υποβληθέντων στοιχείων από το Τμήμα ΠΟΠ ΠΓΕ ΕΠΙΠ της Διεύθυνσης Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας του Υπ.Α.Α.Τ. σε πρώτο στάδιο και δημοσιοποιείται το σχετικό αίτημα σε εθνικό επίπεδο, προκειμένου να υποβληθούν τυχόν ενστάσεις (εντός χρονικού διαστήματος δύο μηνών). Μετά την εξέταση των ενστάσεων, εφόσον υπάρξουν τέτοιες, το αίτημα, είτε γίνεται αποδεκτό σε εθνικό επίπεδο είτε απορρίπτεται. Σε κάθε μια από τις εν λόγω περιπτώσεις εκδίδεται σχετική απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Στη συνέχεια, ο φάκελος διαβιβάζεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αξιολόγησή του σε δεύτερο στάδιο, εντός χρονικού διαστήματος που δεν θα πρέπει να ξεπερνά τους έξι μήνες. Μετά την θετική αξιολόγησή του, δημοσιοποιείται σε διεθνές επίπεδο, προκειμένου να δοθεί το δικαίωμα υποβολής ενστάσεων από τυχόν θιγόμενους που διαμένουν σε κράτος μέλος της ΕΕ ή σε τρίτη χώρα, εντός χρονικού διαστήματος τριών μηνών. Μετά την εξέταση ενστάσεων που ενδεχομένως υποβληθούν και στην περίπτωση που αυτές κριθούν αβάσιμες, η Επιτροπή κάνει αποδεκτό το αίτημα και η ονομασία καταχωρίζεται στο Ενωσιακό Μητρώο Γεωγραφικών Ενδείξεων. Στην αντίθετη περίπτωση ενημερώνεται σχετικά το κράτος μέλος για την μη αποδοχή του αιτήματος και στη συνέχεια ανακαλείται η εκδοθείσα στο πρώτο στάδιο σχετική Υπουργική Απόφαση.

Τι περιλαμβάνει ο φάκελος με το αίτημα

Ο φάκελος πρέπει να περιλαμβάνει:

- α) Την Αίτηση καταχώρισης, (σε έντυπο σύμφωνο με το υπόδειγμα του Παραρτήματος Ι της με αρ. 261611/2007 ΚΥΑ όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην αναφερόμενη ΚΥΑ),
- β) Το Ενιαίο έγγραφο, σε έντυπο σύμφωνο με το υπόδειγμα του Παραρτήματος Ι του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2025/26,
- γ) Τις Προδιαγραφές του προϊόντος,
- δ) Δήλωση ότι πληρούνται οι όροι του άρθρου 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1143, στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος είναι ένα μεμονωμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και όχι ομάδα.

Το Ενιαίο έγγραφο

Το Ενιαίο Έγγραφο κατατίθεται σε έντυπο σύμφωνο με το υπόδειγμα του Παραρτήματος Ι του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2025/26 και ακολουθώντας τον «Οδηγό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη συμπλήρωση του Ενιαίου Εγγράφου» που είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα του Υπουργείου.

Προδιαγραφές γεωργικού προϊόντος ή τροφίμου

Οι προδιαγραφές του γεωργικού προϊόντος ή τροφίμου για την ονομασία του οποίου έχει υποβληθεί αίτηση καταχώρισης ως ΠΟΠ ή ΠΓΕ περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα: 1) **όνομα**, 2) **περιγραφή**, 3) **οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή**, 4) **απόδειξη προέλευσης (ιχνηλασιμότητα)**, 5) **μέθοδο παραγωγής**, 6) **δεσμό**, 7) **φορείς ελέγχου**, 8) **επισήμανση**, 9) **ειδικές διατάξεις κοινοτικής & εθνικής νομοθεσίας**

Αναλυτικότερα:

1) Όνομα γεωργικού προϊόντος ή τροφίμου: Αναγράφεται η προτεινόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφικής ένδειξης σε ελληνικούς και μετεγγραμμένη με λατινικούς χαρακτήρες. Η ονομασία του υπό καταχώριση προϊόντος θα πρέπει να είναι αυτή που χρησιμοποιείται είτε στο εμπόριο είτε στην καθομιλουμένη γλώσσα.

2) Περιγραφή: Αυτή περιλαμβάνει τους **φυσικούς** παράγοντες του προϊόντος (σχήμα, χρώμα, βάρος κτλ), **χημικούς** (περιεκτικότητα σε υγρασία, λίπος κτλ.), **микροβιολογικούς** (микροβιακοί πληθυσμοί), **βιολογικούς** (φυλή ζώων, ποικιλία φυτών κτλ.), **οργανοληπτικά χαρακτηριστικά** (χρώμα, γεύση, άρωμα κτλ.). Η περιγραφή σκοπεύει στο να αποδειχθεί η ιδιαιτερότητα και η μοναδικότητα του προϊόντος και να αναδειχθούν τα σημεία διαφοροποίησής του σε σχέση με τα υπόλοιπα ομοειδή προϊόντα καθώς και στο να αναδειχθεί ο τρόπος παρουσιάσής του.

3) Οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή: Αυτή πρέπει να ορίζεται με σαφήνεια και ακρίβεια, χωρίς τεχνητούς αποκλεισμούς χωριών ή επαρχιών. Περιλαμβάνει την πραγματική ζώνη παραγωγής του προϊόντος, η οποία **οριοθετείται με βάση το δεσμό** και οφείλει να έχει μια σχετική ομοιομορφία στις εδαφοκλιματολογικές συνθήκες.

4) Απόδειξη προέλευσης: Πρόκειται για την **ιχνηλασιμότητα** του γεωργικού προϊόντος ή τροφίμου και αφορά στον αυτοέλεγχο της ομάδας. Πρέπει να καθορίζονται οι διαδικασίες που οφείλει να εφαρμόζει η ομάδα, όσον αφορά την απόδειξη της προέλευσης του προϊόντος, των πρώτων υλών, των ζωοτροφών και άλλων ειδών τα οποία σύμφωνα με τις προδιαγραφές του προϊόντος, απαιτείται να προέρχονται από την οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή. Έτσι θα πρέπει να είναι σε θέση να προσδιορίσουν: α) τον προμηθευτή, την ποσότητα και την προέλευση όλων των παρτίδων πρώτης ύλης ή/και των προϊόντων που προμηθεύονται· β) τον αποδέκτη, την ποσότητα και τον προορισμό των προϊόντων που προμηθεύουν· γ) την σχέση μεταξύ κάθε παρτίδας εισροών που αναφέρεται στο στοιχείο α) και κάθε παρτίδας εκροών που αναφέρεται στο στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου.

5) Μέθοδος παραγωγής: Αυτή πρέπει να περιγράφεται με τέτοιο τρόπο ώστε γενικώς να μην υπάρχουν τεχνητοί αποκλεισμοί εντός της οριοθετημένης ζώνης και να δίνεται έμφαση στις αυθεντικές, παραδοσιακές και τοπικές μεθόδους.

Επί πλέον πρέπει να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την συσκευασία του προϊόντος. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να αποφεύγονται οι πολύ δεσμευτικές προδιαγραφές διότι μπορεί να προκαλέσουν δυσκολίες στην τήρησή τους αλλά και

στην εμπορία του συγκεκριμένου προϊόντος. Στην περίπτωση που η αιτούσα ομάδα αιτείται η συσκευασία να γίνεται μόνο εντός της οριοθετημένης ζώνης, πρέπει να αιτιολογείται επαρκώς η επιλογή αυτή. Η αιτιολόγηση μπορεί να στηρίζεται τόσο στον έλεγχο, την ιχνηλασιμότητα και την εξασφάλιση της αυθεντικότητας του προϊόντος, όσο και στο σκεπτικό ότι το τελικό προϊόν είναι απόλυτα ευαίσθητο και η μεταφορά του εκτός ζώνης είναι δυνατό να αλλοιώσει τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του.

Θα μπορούσε ενδεχομένως να ζητηθεί από την αιτούσα ομάδα η συσκευασία ενός γεωργικού προϊόντος ή τροφίμου να γίνεται αποκλειστικά εντός της οριοθετημένης ζώνης, μόνον προβάλλοντας λόγους ποιότητας, αυτοελέγχου, ειδικής τεχνογνωσίας, ελεγκτικού μηχανισμού κτλ. Γενικά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη σοβαρότητα στη συγκεκριμένη προϋπόθεση και απαιτεί για την συγκεκριμένη επιλογή της αιτούσας ομάδας πολύ ισχυρή τεκμηρίωση, ειδική για το προϊόν, προκειμένου να μην αποκλείονται τυχόν ανταγωνιστές, σεβόμενη τις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού.

6) Δεσμός: Η αιτούσα ομάδα πρέπει να παρέχει επαρκείς πληροφορίες στο φάκελο του αιτήματος, για τον τρόπο που η οριοθετημένη γεωγραφική ζώνη παραγωγής του γεωργικού προϊόντος ή τροφίμου, επηρεάζει και διαμορφώνει ουσιαστικά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τελικού προϊόντος.

Πρέπει να περιγράφονται επαρκώς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εδαφοκλιματικού περιβάλλοντος και οι τοπικές συνθήκες παραγωγής. Επιπλέον πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα στοιχεία για τους ανθρώπινους παράγοντες που διαμορφώνουν σε συνδυασμό με τα παραπάνω τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του γεωργικού προϊόντος ή τροφίμου.

Επίσης, πρέπει να αναλύονται τα χαρακτηριστικά εκείνα, που καθορίζουν την ποιότητα και τη φήμη του προϊόντος, που οφείλονται κυρίως ή αποκλειστικά ή που μπορούν να αποδοθούν στην οριοθετημένη ζώνη παραγωγής.

Αναφορικά με τα ΠΓΕ, πρέπει να δηλώνεται σαφώς αν η αίτηση καταχώρισης μιας γεωγραφικής ένδειξης βασίζεται αποκλειστικά στην ειδική ποιότητα, φήμη ή άλλα χαρακτηριστικά του προϊόντος που αποδίδονται στην οριοθετημένη ζώνη παραγωγής. Στην περίπτωση αίτησης που στηρίζεται στη φήμη, αυτή θα πρέπει να συσχετίζεται με κάποιο ποιοτικό χαρακτηριστικό του προϊόντος για το οποίο έχει αποκτηθεί η φήμη.

Πέρα από τα παραπάνω, ο φάκελος μπορεί να περιέχει ιστορικά στοιχεία και βιβλιογραφικά δεδομένα σχετικά με το προϊόν. Τα δεδομένα αυτά, που αναφέρονται στο παρελθόν, μπορεί να προέρχονται από λεξικά, εγκυκλοπαίδειες, βιβλία, εικόνες, αγγεία, ζωγραφιές κ.α. Πηγή πληροφοριών μπορούν να αποτελέσουν ακόμα και δημοτικά τραγούδια, αναφορές περιηγητών, τιμολόγια, προικοσύμφωνα κ.α.. Οι αναφορές αυτές θα πρέπει να αφορούν στο συγκεκριμένο όνομα για το οποίο αιτείται η καταχώρισή του στο Ενωσιακό Μητρώο ΠΟΠ-ΠΓΕ και όχι γενική αναφορά στην παραγωγή ομοειδών προϊόντων.

7) Φορείς ελέγχου: Στην αίτηση καταχώρισης αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία επικοινωνίας των οργανισμών ελέγχου, στο σύστημα ελέγχου των οποίων θα πρέπει να είναι ενταγμένοι οι ενδιαφερόμενοι να παράγουν το προϊόν. Στη χώρα μας φορέας ελέγχου είναι ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, σε κλιμάκια ελέγχου του οποίου συμμετέχουν και αρμόδιοι υπάλληλοι των οικείων Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων, (ΔΑΟΚ) της χώρας.

8) Επισήμανση: Εδώ αναφέρονται τυχόν ειδικοί κανόνες επισήμανσης πέραν αυτών που προβλέπονται στην Ενωσιακή και την Εθνική νομοθεσία για τις ΠΟΠ και ΠΓΕ.

9) Ειδικές διατάξεις Ενωσιακής & Εθνικής νομοθεσίας: Αναφέρονται εφόσον υπάρχουν οι ειδικές εθνικές και ενωσιακές διατάξεις που ισχύουν για την παραγωγή, μεταποίηση, συσκευασία και εμπορία του συγκεκριμένου προϊόντος.